

J O N G E R E N O R G A N I S A T I E

V R I J H E I D E N D E M O C R A T I E

J A A R V E R S L A G

1 9 7 5 - 1 9 7 6

HET PARLEMENTAIRE JAAR 1975 / 1976DE POLITIEKE ONTWIKKELING IN VOGELVLUCHT BEKEKEN

Heel anders dan in het gedeelte van dit jaarverslag, waar het reilen en zeilen van de J.O.V.D. in het achter ons liggende verenigingsjaar beschreven wordt en waarin wij menen een optimistische toon aan te kunnen slaan, is het met dit gedeelte, waar de politieke en maatschappelijke ontwikkelingen van het afgelopen jaar in het kort uit de doeken worden gedaan.

Het politieke seizoen 1975 - 1976 werd, zoals P.v.d.A. fractievoorzitter van Thijn in oktober 1975 bij de Algemene Beschouwingen in de Tweede Kamer aankondigde, "het jaar van de waarheid". Het werd echter wel een andere waarheid, dan die welke de socialistische fractievoorzitter toen bedoelde.

In plaats van het realiseren van veel "leuke dingen voor linkse mensen", pakten de donkere wolken met sombere financieel-economische vooruitzichten zich verder boven ons land samen. Daarnaast gaf de Nederlandse politiek in en buiten Den Haag een aantal weinig verheffende schouwspelen te zien.

Terwijl er internationaal een opleving van de economische situatie te zien was, steeg de werkloosheid in ons land tot een ongekende na-oorlogse hoogte en rees de inflatie de pan uit. Ook grote aantallen jongeren, en in het bijzonder schoolverlaters werden hier het slachtoffer van. Zij kwamen op straat te staan of konden niet aan de slag. Het zal voor hen bijzonder deprimerend zijn om aan het begin van hun maatschappelijke loopbaan aan de kant te moeten staan toekijken. Het Centraal Planbureau voegde daar het afgelopen voorjaar nog eens een aantal sombere vooruitzichten, die ons bij ongewijzigd beleid in de jaren tot 1980 en ook daarna te wachten zouden staan, aan toe.

Onder de druk van deze omstandigheden kwam ook het kabinet uiteindelijk tot het inzicht dat het voor de overheid de hoogste tijd werd om de hand in eigen financiële boezem te steken en haar uitgavenbeleid bij te stellen.

Daardoor kondigde zij de zogenaamde 1% operatie aan, volgens welke norm het aandeel van de collectieve sector in het nationaal inkomen "slechts" met 1% per jaar zou mogen toenemen.

Bezuinigingen (of beter gezegd, minder snelle stijgingen) in de collectieve uitgaven, was in dit jaar van de waarheid dan ook de nare boodschap, waar het kabinet met de verkiezingen van 1977 in het vooruitzicht mee naar de kiezers moest.

Naar de mening van met name de V.V.D. boden de kabinetsvoorstellen echter onvoldoende soelaas en zijn verdergaande bezuinigingen nodig om werkloosheid en inflatie krachtiger te kunnen bestrijden, en om voor de jaren na 1980 een zo gunstig mogelijke uitgangspositie te bereiken. De daartoe door de V.V.D. ingediende voorstellen maakten in het parlement, vooral door de "woorden, maar geen daden"houding van de confessionele partijen echter geen schijn van kans. Ook in het jaarlijkse gevecht rond lonen en prijzen stonden werkloosheid en inflatie centraal. De sociale partners kwamen niet tot overeenstemming en het kabinet zag zich genooddaakt om ter beteugeling van werkloosheid en inflatie in de vrije loonvorming in

te grijpen, waardoor de relatie tussen regering en vakbeweging er niet vriendelijker op werd.

Om de bezuinigingen en de loonmatiging voor achterban en vakbeweging beter verteerbaar te maken diende het kabinet het afgelopen jaar een aantal voorstellen in, waarmee de schijn van progressiviteit nog enigszins opgehouden moest worden. Dit waren o.a.: de ontwerp-wet op de vermogensaanwasdeling, de herziening van de wet op de ondernemingsraden, de Economische Structuurnota en wijzigingsvoorstellen inzake de te voeren grondpolitiek.

De politieke gemoederen werden verder in beweging gebracht door de initiatief wetsontwerpen inzake abortus (gezamenlijk ontwerp van V.V.D. en P.v.d.A. contra het ontwerp voorstel van de confessionele partijen), de dreigende sluiting van de Bloemenhove kliniek, het optreden van minister Van Agt in deze kwestie, het V.P.R.O. interview in januari met de premier over een aantal bezuinigingsmaatregelen (o.a. kinderbijslag boven een bepaald inkomen afschaffen), het drugbeleid (V.V.D.-fractie verdeeld), de centralistische concept-wet reorganisatie binnenlands bestuur van minister De Gaay Fortman, discussies rond het onderwijsbeleid van minister Van Kemenade, het beleid van de regering inzake kredietgaranties voor de levering van reactorvaten aan Zuid-Afrika en de rellen in en rond het Amsterdamse linkse meerderheidscollege van B.&W..

Naar onze mening is het kabinetsbeleid op met name financieel-economisch terrein zwaar onvoldoende geweest. Het is er niet in geslaagd om een werkelijk begin te maken met de aanpak van werkloosheid en inflatie.

Daarbij gaf de behandeling van bijvoorbeeld de herziening van de wet op de ondernemingsraden en het wetsontwerp inzake de vermogensaanwasdeling in het kabinet diepgaande en fundamentele verschillen van mening te zien tussen confessionele coalitiegenoten en socialisten en radicalen.

De resultaten van met name de discussie over de wet op de ondernemingsraden heeft meer te maken met het sluiten van partijpolitieke compromissen dan met een wezenlijke bijdrage aan een harmonisch gestructureerde bedrijfsdemocratisering, terwijl de boven de markt zwevende vermogensaanwasdeling het werkgelegenheidsklimaat in ons land verder aan zal tasten en een verdere centralisatie van de vakbondsmacht in de hand zal werken.

Duidelijk werd ook dat K.V.P. en A.R.P. zich, door hun vaak halfslachtige houding, verder verantwoordelijk hebben gemaakt voor het falende kabinetsbeleid, waarop zij straks in de verkiezingsstrijd ongetwijfeld aangesproken worden.

In dit jaar, voorafgaande aan de verkiezingen, werden door verschillende partijen ook reeds de ontwerp-verkiezingsprogramma's gepresenteerd.

De V.V.D. was het hele jaar druk bezig met de voorbereiding hiervan op verschillende deelcongressen, waar iedere geïnteresseerde zijn zegje kon zeggen. Het resulteerde in een leesbaar, duidelijk en sober programma, waar echter naar onze mening bij een aantal principieel liberale en sociaal-culturele onderwerpen wel een aantal kanttekeningen geplaatst kunnen worden.

De P.v.d.A. kwam met twee programma's, een veel te duur verkiezingsprogramma en een sterk centralistisch beginselprogramma. Het te

dure verkiezingsprogramma heeft er toe geleid dat P.v.d.A. minister van financiën Duisenberg een alternatief programma schreef, hetgeen aanleiding gaf tot enige beroering.

Beroering kende de socialistische partij verder nog door de veelal minder gelukkige uitlatingen van haar voorzitter.

Nog voordat K.V.P., A.R.P. en C.H.U. definitief besloten hadden om bij de volgende verkiezingen met een C.D.A. kandidatenlijst uit te komen, presenteerde het C.D.A. al wel haar verkiezingsprogramma. Ondanks de kruistocht van A.R.P.-fractievoorzitter Aantjes tegen die ene kandidatenlijst hebben alle drie partijen inmiddels echter wel besloten om gezamenlijk met één lijst de verkiezingen in te gaan. Over een van de laatste hobbels op weg naar die ene lijst, de vraag wie lijsttrekker gaat worden, laaien de meningsverschillen op dit moment weer eens hoog op.

Ook D'66 bracht, in afwachting van de beslissing over het al dan niet meedoen aan de verkiezingen, een nieuw programma op de markt. Bij de presentatie ervan leek iets van het oude elan van deze partij weer te herleven. Het lijkt op dit moment echter wel waarschijnlijk dat deze partij zich samen met de groep Resoluut van de voormalig K.V.P.-voorzitter De Zeeuw in het verkiezingsgewoel gaat storten. Gelet op de bijna onvoorwaardelijke trouw die in het programma ook nu nog gezworen wordt aan de slogan "eerlijker verdeling van macht, kennis en inkomen" en aan het beleid van het zittende kabinet, moet het succes van deze combinatie echter ten zeerste betwijfeld worden.

Behalve de voorbereidende discussies over het verkiezingsprogramma, deden zich binnen de V.V.D. nog een aantal ontwikkelingen en gebeurtenissen voor, die het vermelden waard zijn. In de eerste plaats kwamen het afgelopen jaar een aantal verschillen van mening aan het licht over de koers van de V.V.D.. Het erelid van de J.O.V.D., mr. W.J. Geertsema, signaleerde tijdens een paar J.O.V.D. bijeenkomsten dat er bij de achterban van de V.V.D. te weinig sprake was van sociale bewogenheid, dat de sociale verworvenheden van de V.V.D. uit een grijs verleden stammen en dat de koers van de V.V.D. niet op alle punten parallel loopt aan de koers van het ware (wat dat dan ook nog zal zijn) liberalisme.

Ook een aanzet tot discussie in het blad "Vrijheid en Democratie" over de sociaal-economische orde en alles wat daarmee samenhangt, bracht enige rimpeltjes, die misschien wel te vlot werden gladgestreken, in het anders zo rustige liberale vaarwater.

Een andere vermeldenswaardige gebeurtenis vormde het aftreden van mr. H. van Riel als voorzitter van de Eerste Kamerfractie van de V.V.D. en zijn opvolging door mevrouw van Someren. De V.V.D. heeft in de heer Van Riel een goed fractievoorzitter en een bij uitstek deskundige op het gebied van de buitenlandse politiek en defensie verloren. De J.O.V.D. verloor in hem iemand, wiens uitgesproken meningen veelvuldig onderwerp van discussie op congressen e.d. uitmaakten.

Het congres van de V.V.D. in maart kenmerkte zich zoals gebruikelijk door een grote rust en veel applaus.

Op het gebied van de buitenlandse politiek waren een aantal ontwikkelingen van evident belang. De verdergaande democratisering in Portugal, een geleidelijke en moeizame democratisering van het Spaanse bewind, de historische beslissing om in

1987 de eerste verkiezing voor het Europees Parlement te houden, de oprichting van de Europese Federatie van Liberale Partijen en de onafhankelijkheid van Suriname waren verheugende en hoopgevende gebeurtenissen en ontwikkelingen. Weinig hoopgevend en teleurstellend waren de ontwikkelingen in Zuid-Afrika en Rhodesië, de hetze in de V.N. tegen Israël, de geringe bereidheid in Oost-Europa om de bepalingen uit het slotaccord van Helsinki na te leven, het mislukken van Unctad IV en de verscherping van het regime in India. Een verontrustende ontwikkeling was ook het toenemende gebruik in het nationale en internationale gebeuren van middelen als kaping, terreur en gijzeling. Internationaal was het meest in het oog springende voorbeeld hiervan wel de kaping van het Israëlische vliegtuig, de faciliteiten die de Oegandese president Amin aan de kapers verleende en de afsluiting van dit drama met de moedige ontzetting van de gegijzelden op het Oegandese vliegveld Entebbe door de Israëlische luchtmacht.

In eigen land escaleerde de reeds lang slepende kwestie van de Zuidmolukkers in de gijzeling van de treinpassagiers bij Wijster (DR) en de gijzeling op het Indonesisch Consulaat. Vooral het moedig optreden van C.R.M. minister Van Doorn, die onder de naam Harry van Amerongen ergens in den lande, bevreesd voor Zuidmolukse acties tegen zijn persoon, was ondergedoken, kan in dit verband niet onvermeld blijven.

Het politieke seizoen 1975 - 1976 kan ook de geschiedenis ingaan als het jaar van de aan het licht gekomen schandalen. We hoeven maar te denken aan het verzwegen adviseurschap van de heren Roolvink, Hoogendijk en Schmelzer bij de oliemaatschappij Gulf, de van onder het stof tevoorschijn gekomen affaires rond Werkspoor en de via Amerikaanse kanalen bekend geworden incidenten rond Lockheed en andere vliegtuigfabrieken en aankopen.

Omdat, wat deze laatste affaire betreft bekend werd dat er een vooraanstaande Nederlander bij betrokken zou zijn en bij speculaties over de naam, de persoon van prins Bernhard hierin betrokken dreigde te raken, benoemde de regering de Commissie Donner, die tot taak kreeg een diepgaand onderzoek naar deze kwestie in te stellen. In september werden de resultaten bekend gemaakt van dit onderzoek. Tot grote ontzetting en teleurstelling van bijna het gehele Nederlandse volk, bleken de vroegere speculaties in ieder geval gedeeltelijk op waarheid te berusten. Prins Bernhard had zich schuldig gemaakt aan handelingen, waar hij zich in zijn functie van Inspecteur Generaal van de Strijdkrachten en als Prins der Nederlanden nooit aan schuldig had mogen maken. Door de zorvuldige aanpak van Regering en Parlement bleven de gevolgen van deze kwestie beperkt tot het aftreden van de Prins als Inspecteur Generaal. Onze parlementaire democratie heeft juist in deze kwestie haar waarde bewezen en haar kracht getoond.

DE POLITIEKE ACTIVITEITEN VAN DE J.O.V.D. IN HET VERENIGINGSJAAR 1975 - 1976.

Nadat het vorig jaar een groot deel van de politieke activiteiten van de J.O.V.D. in de behandeling van het kernprogramma was gaan zitten (jaarcongres Ubbergen, wintercongres Leiden, vijf buitengewone congressen) was er dit verenigingsjaar ruimte voor behandeling van actuele onderwerpen.

Het hoofdbestuur heeft in haar politieke beleid dit jaar een duidelijke sociaal-economische lijn willen aanbrengen. Zij heeft dit tot uitdrukking gebracht in haar resoluties voor de congressen over ondernemingsdemocratisering en sociale politiek, in de open brief aan minister Boersma over jeugdwerkloosheid en in de door de voorzitter op congressen uitgesproken hoofdbestuursredes. Een andere leidraad voor het hoofdbestuursbeleid betrof het reacteren van de internationale contacten. Het hoofdbestuur heeft vooral getracht de positie van de J.O.V.D. in de European Federation of Liberal and Radical Youth (E.F.L.R.Y.) te versterken, en heeft er daarnaast naar gestreefd de banden met de buitenlandse zusterorganisaties nauwer aan te halen.

Op de verschillende congressen werden de volgende moties aangenomen:

- motie van de afdeling Tilburg over het H.B.O.; (Ellecom)
- motie van de afdeling Leiden, inhoudend een afkeuring van de reactie van het kabinet op vijf doodvonnissen in Spanje; (Ellecom)
- motie van de afdeling Oudenbosch over de formulering van het J.O.V.D.-kernprogramma; (Ellecom)
- motie van de afdeling Oudenbosch over de objectiviteit van de N.O.S.; (Ellecom)
- motie van de afdeling Oudenbosch over communistische staten; (Ellecom)
- motie van de afdeling Oudenbosch over Nederland en de N.A.V.O.; (Ellecom)
- motie van de afdelingen Nijmegen, Arnhem en Zeist over de bezetting van de aula van de K.U. Nijmegen; (Ellecom)
- motie van de afdeling Assen over uitspraken van de heer van Riel over het kabinet den Uyl; (Ellecom)
- motie van de afdeling Zuidlaren over de gelijkwaardigheid van samenlevingsvormen; (Ellecom)
- motie van de afdeling Nijmegen over de inhoud van J.O.V.D.-resoluties; (Groningen)
- motie van de afdeling Nijmegen over de Driemaster; (Groningen)

- motie van de afdeling Nijmegen over het district Oost; (Groningen)
- motie van diverse afdelingen over een onderzoek naar samenwerkingsvormen tussen J.O.V.D. en V.V.D.; (Groningen)
- motie van de afdeling Groningen over afsluiting van de Oosterschelde; (Groningen)
- motie van de afdeling Groningen over gemeenten en buitenlandse politiek; (Groningen)
- motie van de afdeling Groningen over apartheidspolitiek; (Groningen)
- motie van de afdeling Arnhem over het regeringsbeleid inzake de verlening van een kredietgarantie; (Groningen)
- motie van diverse afdelingen inzake hoofdbestuursssteun voor de J.O.V.D.-lijn onderschrijvende kandidaten voor de verkiezingen; (Groningen)
- motie van het district Noord over de inspraaktermijn van het conceptwetsontwerp basisonderwijs; (Groningen)

Het hoofdbestuur gaf in de loop van het vorige jaar de volgende verklaringen uit:

- verklaring over de uitlatingen van een P.v.d.A.-delegatie na een bezoek aan Oost-Duitsland;
- verklaring over een felicitatie van het N.K.I.J. aan de M.P.L.A.;
- verklaring over de liberale omroep;
- verklaring over magere melkpoeder (i.s.m. de landbouwcommissie);
- verklaring over de veroordeling van Harm Dost;
- verklaring over de anti-Amro-actie van P.v.d.A., P.P.R. en P.S.P.;
- verklaring over de jeugdwerkloosheid.

Omdat de ervaring geleerd heeft dat verklaringen slechts zelden aandacht in de pers krijgen, heeft het hoofdbestuur dit jaar ook ruime aandacht besteed aan het uitbrengen van politieke nota's. Door de vice-voorzitter politiek werden de volgende nota's voorbereid:

- Nota over de bestuurlijke reorganisatie.

In de nota "De brug naar democratie voor de burger opgehaald?" (december 1975 gaf het hoofdbestuur een reactie op de kabinetsplannen tot bestuurlijke herindeling van ons land.) In de nota wordt scherpe kritiek uitgeoefend op de voorgestelde uitholling van de positie van de gemeente. Tegenover de centralistische en technocratische regeringsideeën stelt het hoofdbestuur dat versterking van de lokale bestuurslaag uit een oogpunt van democratie de voorkeur verdient. Hoewel het hoofdbestuur invoering van een vierde bestuurslaag op korte termijn afwijst, meent

het dat in het kader van de Europese integratie op langere termijn invoering van landsdelen, zoals bepleit door mr. W.J. Geertsema, niet moet worden uitgesloten.

De nota kreeg een lovende kritiek in het V.V.D.-kaderblad voor raads- en statenleden "Provincie en Gemeente".

- AVRO-nota.

In december 1975 gaf het hoofdbestuur een verklaring uit waarin het de oprichting van een liberale omroep strijdig noemde met de liberale beginselen. Deze verklaring werd door de verenigingsraad in januari ondersteund. Het hoofdbestuur zegde bij die gelegenheid naar aanleiding van een vraag uit de vergadering toe een overzicht te zullen maken van de structuur van de AVRO, en te onderzoeken hoe individuele J.O.V.D.'ers als AVRO-lid actief kunnen zijn. In de nota werd op het ondemocratische karakter van de statuten en het huishoudelijk reglement van de AVRO gewezen, waarin de leden maar een zeer beperkte invloed gegeven wordt. Deze nota is in het algemeen bestuur van de AVRO ter sprake geweest en zal verder worden besproken bij de herziening van statuten en huishoudelijk reglement waar de AVRO momenteel mee bezig is.

- Nota Studentenpolitiek.

In deze nota werd er op gewezen, dat studentenpolitiek voor dié studentleden van de J.O.V.D., die direct en metterdaad aan politiek willen doen, grote mogelijkheden biedt. De nota constateert dat de gematigde studentenorganisaties veelal een gebrek aan actieve mensen hebben, zodat J.O.V.D.'ers die zich - op persoonlijke titel - willen inzetten, al gauw in een faculteitsraad terecht kunnen komen.

Dit verenigingsjaar hadden twee J.O.V.D.'ers zitting in een sectiecommissie, twee in een faculteitsraad, één in een faculteitsbestuur en twee in een universiteitsraad.

- Nota Jeugdwerkloosheid.

In de vorm van een open brief aan de minister van sociale zaken, drs. J. Boersma, werd aangedrongen op studie op invoering van een systeem van duobanen, zoals door de J.O.V.D. voorgesteld op het zomercongres over sociale politiek. Daarnaast werd de minister een tiental concrete maatregelen in overweging gegeven ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid, waaronder een niet meer dan evenredige stijging van het minimumjeugdloon en verruiming van het begrip passende arbeid. Ook werden de andere politieke jongerenorganisaties uitgedaagd op het J.O.V.D.-initiatief te reageren door eveneens met eigen voorstellen te komen.

Op het moment van samenstellen van het jaarverslag waren nog drie nota's in voorbereiding, te weten een zwartboek over de schendingen van de rechten van de mens in India (in samenwerking met Amnesty International en de Internationale Liga ter bescherming van de Rechten van de Mens), een nota over Europese Eenwording en een nota over de grondpolitiek (in samenwerking met de landbouwcommissie).

De aangekondigde nota's over de vermogensaanwasdeling en de Wet Universitaire Bestuurshervorming zullen in de loop van het volgend jaar verschijnen, aangezien de Kamerbehandeling niet voor maart 1977 zal plaatsvinden.

CONGRESSEN.

In het afgelopen verenigingsjaar werden wederom drie "gewone" congressen gehouden, te weten op:

- 1 en 2 november 1975, het jaarcongres te Ellecom,
- 7 en 8 februari 1976, het wintercongres te Leiden
- 19 en 20 juni 1976, het zomercongres te Groningen.

ELLECOM

Tijdens het jaarcongres was de vereniging getuige van een boeiende confrontatie tussen mr. W.J. Geertsema en prof. mr. J. Wessel, politiek secretaris van de Liberaal Democratische Partij. In een geruchtmakende rede stelde de heer Geertsema dat de toepassing door de V.V.D. van het uitgangspunt van de sociale gerechtigheid heroverweging verdient. Ook was de vereniging getuige van een interventie van erevoorzitter Korthals, die de vergadering op indringende wijze de verwerpelijkheid voorhield van partijpolitieke versplintering in liberale kring.

Zondagochtend hield de heer H. Wiegel een inleiding, waarin hij onder meer opmerkte dat de zieners van de "fata morgana" van het gat in het midden van de Nederlandse politiek, zoals prof. Wessel, zich in een niet door kiezers bewoonde woestijn bevinden.

Tijdens de huishoudelijke vergadering werd een nieuw hoofdbestuur gekozen en werd de heer E.H.T.M. Nijpels benoemd tot internationaal secretaris. Door de inleidingen van de sprekers en het uitlopen van de huishoudelijke vergadering kon de discussie over de resolutie liberalisme niet worden afgerond, en werd de inlating in januari van een buitengewoon congres noodzakelijk.

Op de huishoudelijke vergadering werd bepaald dat de kascommissie dit jaar de taak krijgt het gevoerde financiële beleid te toetsen aan de begroting, en dat in de toekomst tijdens congressen alleen dié politieke moties behandeld zullen worden, welke een hoge actualiteitswaarde hebben.

Het congres werd bijgewoond door een afvaardiging van de Vlaamse P.V.V. jongeren.

LEIDEN.

Het wintercongres, dat evenals vorig jaar te Leiden werd gehouden, stond in het teken van de ondernemingsdemocratisering. Door de grote actualiteit van het onderwerp kreeg dit congres ruime publiciteit. Inleiders in Leiden waren prof. mr. H. Langman, dr. P.H. van Gorkum, drs. P. Klep en Drs. E. Nijpels. Dit congres (waaraan door Vrij Nederland een hele pagina met voornamelijk afkeurende inhoud werd gewijd) gaf een zeer grote opkomst te zien.

Lilian Verhage zag zich om gezondheidsredenen genooddaakt zich uit het hoofdbestuur terug te trekken. Haar plaats als achtste bestuurslid werd ingenomen door Monique Bouwman.

Delegaties van de P.V.V. jongeren en de Britse Young Liberals woon- den dit congres bij.

GRONINGEN.

Het zomercongres, waarvan de organisatie op uitstekende wijze werd verzorgd door de afdeling Groningen, was gewijd aan de sociale politiek. De heren B.J.M. Hermesen, mr. J.G. Rietkerk en prof. dr. J. Pen hielden een inleiding. Tijdens de huishoudelijke vergadering kreeg het hoofdbestuur de opdracht te onderzoeken in hoeverre nauwere samenwerkingsvormen tussen J.O.V.D. en V.V.D. mogelijk en gewenst zijn. Tevens werd het hoofdbestuur opgedragen zoveel mogelijk de politieke lijn van de J.O.V.D. onderschrijvende kandidaten tijdens de kandidaatstelling voor de V.V.D. - Tweede Kamerfractie te steunen. De discussie over een motie van de afdeling Groningen over het apartheidsbeleid laaide fel op.

De secretaris politieke organisatie Pieter de Graad legde in verband met zijn drukke werkkring zijn hoofdbestuurslidmaatschap neer. Met het oog op het aanstellen van een secretariaatskracht per 1 september ging de vergadering accoord met intrekking van de functie van secretaris politieke organisatie.

BUITENGEWONE CONGRESSEN.

Daar de behandeling van de resolutie liberalisme op het jaarcongres meer tijd vergde dan verwacht was, werd besloten voor de afwikkeling hiervan een buitengewoon congres te organiseren. Dit congres vond plaats op 10 januari te Ede.

THEMADAG.

Dit jaar werd voor het eerst een themadag georganiseerd. De themadag, die in Rotterdam werd gehouden, was georganiseerd in samenwerking met het P.J.K. en had de rechten van de mens tot onderwerp. De themadag, die helaas slechts werd bijgewoond door 65 deelnemers, was zowel publicitair (vijf radorubrieken gaven een verslag) als politiek een succes.

Minister van ontwikkelingssamenwerking drs. J. Pronk hield een inleiding over de relatie tussen mensenrechten en ontwikkelingshulp. Daarna gaf de vice-voorzitter politiek een uiteenzetting over het onderwerp mensenrechten en over het werk van Amnesty International, dat met een stand vertegenwoordigd was. Na deze uiteenzetting was er een rede van de naar Nederland gevluchte Indiase liberaal prof. M.A. Raoof over de huidige situatie in India met betrekking tot de rechten van de mens. Als afsluiting van de themadag werd door de vereniging een petitie aangeboden aan de Indiase ambassade te Den Haag, waarin eerbiediging van de in de Internationale Verklaring van de Rechten van de Mens opgenomen bepalingen werd geëist. Tevens werd door het hoofdbestuur een brief aan de Russische ambassade gestuurd waarin werd aangedrongen op onvoorwaardelijke naleving van de accoorden van Helsinki.

VERENIGINGSRADEN.

In het afgelopen jaar werden twee verenigingsraden gehouden, te weten op 10 januari te Ede, en op

4 september te Amersfoort.

EDE.

De verenigingsraad bracht positief advies uit over de kandidatuur van Monique Bouwman als opvolgster van Lilian Verhage. Een motie werd aangenomen met als strekking dat de liberale omroep op principiële gronden niet past in een liberale visie. Op verzoek van de vergadering zegde het hoofdbestuur toe een nota over de bestuursstructuur van de AVRO te zullen samenstellen. Ook zegde het hoofdbestuur toe dat in de toekomst de verenigingsraad in de gelegenheid zal zijn te adviseren inzake de benoeming van een redactielid van de Driemaster, waarbij het hoofdbestuur in overeenstemming met de reglementen bevoegd blijft van dit advies af te wijken.

AMERSFOORT

Over de kandidatuur van Ad de Laet als internationaal secretaris (binnen het hoofdbestuur) adviseerde de verenigingsraad in gunstige zin. De vergadering bepaalde dat amendementen, die later dan drie dagen voor de aanvang van een congres bij de vice-voorzitter politiek binnen zijn, in de toekomst niet meer in behandeling zullen worden genomen. De vice-voorzitter politiek zegde toe de resolutie Europese eenwording zo kort en bondig mogelijk te zullen houden. Een voorstel de voorzitter in overweging te geven hetzij zijn voorzitterschap, hetzij zijn kandidatuur voor de Tweede Kamer opnieuw te bezien, werd verworpen. Het hoofdbestuur deelde mee dat de voorzitter zal aftreden op het moment dat zijn plaats op de lijst verkiezing naar de mening van het hoofdbestuur waarschijnlijk maakt.

De verenigingsraad stelde in met het beleid van de redactie van de Driemaster, zoals dat tot uitdrukking was gekomen in het opnemen van een lijst van dertig kandidaten voor de V.V.D.-fractie in de Tweede Kamer. Het hoofdbestuur zegde toe de redactie te verzoeken een verduidelijking van het hoofdbestuur op te nemen naar aanleiding van dit artikel, en van het artikel "De drie van de J.O.V.D.".

De verenigingsraad adviseerde positief inzake ontheffing van eni-artikelen van het huishoudelijk reglement.

KERNPROGRAMMA.

Op het moment van samenstellen van het jaarverslag bevond het kernprogramma zich bij de drukker.

VERKIEZINGSPROGRAMMA V.V.D..

Tijdens het opstellen van het verkiezingsprogramma van de V.V.D. heeft het hoofdbestuur er naar gestreefd zoveel mogelijk J.O.V.D.-ideeën, zoals vastgelegd in het kernprogramma en de dit jaar door de J.O.V.D. aanvaarde resoluties en moties, in het V.V.D.-programma verwerkt te krijgen. Delegaties van het hoofdbestuur bezochten daartoe de deelcongressen over buitenlandse zaken en defensie, cultuur en jeugd-en jongerenwerk, financiën en economie, en de partijraad over ondernemingsrecht. De deelcongressen over sociale zaken en milieu vielen samen met J.O.V.D.-activiteiten. Het deelcongres over ontwikkelingssamenwerking werd gehouden nadat het verkiezingsprogramma in conceptvorm al was gepubliceerd.

HOOFDBESTUUR.

Bij de aanvang van het verenigingsjaar was het hoofdbestuur als volgt samengesteld:

voorzitter	- Ed Nijpels
vice-voorzitter politiek	- Johan Renkes
vice-voorzitter organisatie	- Egbert Brouwer
algemeen secretaris	- Ruud Jager
landelijk penningmeester	- Klaas Rooze
tweede secretaris	- Nely Kuperus
secretaris interne organisatie	- Lilian Verhage
secretaris politieke organisatie	- Ariëtta Blok

Na de jaarlijkse Algemene Vergadering te Ellecom was de samenstelling:

voorzitter	- Johan Renkes
vice-voorzitter politiek	- Gijs de Vries
vice-voorzitter organisatie	- Ariëtta Blok
algemeen secretaris	- Peter Vrijzen
landelijk penningmeester	- Klaas Rooze
tweede secretaris	- Margot van Guldener
secretaris interne organisatie	- Lilian Verhage
secretaris politieke organisatie	- Pieter de Graad

internationaal secretaris - Ed Nijpels

Tijdens de Algemene Vergadering in Leiden werd het hoofdbestuur gewijzigd en kwam er als volgt uit te zien:

voorzitter	- Johan Renkes
vice-voorzitter politiek	- Gijs de Vries
vice-voorzitter organisatie	- Ariëtta Blok
algemeen secretaris	- Peter Vrijzen
landelijk penningmeester	- Klaas Rooze
tweede secretaris	- Margot van Guldener
secretaris interne organisatie	- Monique Bouwman
secretaris politieke organisatie	- Pieter de Graad

internationaal secretaris - Ed Nijpels

Tijdens de Algemene Vergadering in Groningen werd het hoofdbestuur gewijzigd en verviel de functie van secretaris politieke organisatie en kwam er als volgt uit te zien:

voorzitter	- Johan Remkes
vice-voorzitter politiek	- Gijs de Vries
vice-voorzitter organisatie	- Ariëtta Blok
algemeen secretaris	- Peter Vrijsen
landelijk penningmeester	- Klaas Rooze
tweede secretaris	- Margot van Guldener
secretaris interne organisatie	- Monique Bouwman

internationaal secretaris	- Ed Nijpels
---------------------------	--------------

Het hoofdbestuur vergaderde in het afgelopen verenigingsjaar dertien maal, te weten,

op 11 oktober	in Ede
op 8 november	in Utrecht
op 13 december	in Utrecht
op 17 januari	in Den Haag
op 15 februari	in Utrecht
op 20 maart	in Ede
op 10 april	in Nes op Ameland
op 9 mei	in Utrecht
op 15 juni	in Utrecht
op 27 juni	in de Wijk
op 16 en 17 juli	in Amsterdam
op 22 augustus	in Utrecht
op 12 september	in Den Haag

De gemiddelde tijdsduur van de hoofdbestuurvergaderingen was zeven uur.

SECRETARIAAT

De in het verenigingsjaar 1974 - 1975 opgebouwde dienstverlenende taak werd in dit verenigingsjaar overgenomen en waar mogelijk uitgebreid.

Op 1 september 1976 werd ons J.O.V.D. kantoor in gebruik genomen en werd tevens een start gemaakt met een algehele centralisatie van de secretariaatswerkzaamheden. Al de hoofdbestuursactiviteiten worden in het vervolg vanuit ons kantoor gecoördineerd.

De contacten tussen hoofdbestuur en districten en afdelingen verliepen het afgelopen verenigingsjaar uitstekend.

Voor wat betreft de activiteiten van het secretariaat een paar cijfers. In het verenigingsjaar werden ca. 40.000 vel stencilpapier en ca. 250 stencil moedervellen gebruikt. Ongeveer 3000 poststukken werden verstuurd. Ca. 500 fotocopies werden gemaakt.

MEDEDELINGENBLAD

Het mededelingenblad van het hoofdbestuur aan de afdelingen en districten werd dit jaar minder frequent uitgegeven (14 nummers om precies te zijn). De voornaamste reden is het geringer aantal H.B.-vergaderingen die dit verenigingsjaar werden gehouden. Minimaal werd na elke H.B.-vergadering een mededelingenblad uitgegeven. Over het algemeen genomen was het H.B.-info wel uitgebreider dan vorig jaar, dit mede door de vele aanvullingen op de vraagbaak. Nochtans is het het hoofdbestuur gebleken dat er nog te weinig van de gegeven informatie wordt doorgespeeld aan de leden. Dit kwam onder meer tot uiting bij de congressen en bij de opgave voor de internationale contacten. Tot op 30 september 1976 telde het ledenbestand van het mededelingenblad 13 abonnees. De mail-list vermeldde 99 adressen.

VRAAGBAAK

De vraagbaak werd ook dit verenigingsjaar wederom verder uitgebreid. In de loop van het jaar zijn aan de vraagbaak diverse nota's toegevoegd, samengesteld door de algemeen secretaris, de vice-voorzitter politiek en de vice-voorzitter organisatie.

DRIEMASTER

In het afgelopen jaar worden vijf Driemasters uitgebracht. De overgang naar een nieuwe drukker, waartoe vorig jaar besloten was, wierp duidelijk vruchten af. De abonnee-administratie is nu zo geregeld, dat het percentage abonnee's dat geen Driemaster krijgt verwaarloosbaar is geworden. Frank de Grave werd benoemd tot redacteur. Na de verenigingsraad te Amersfoort trad J. Don Berghuys af als hoofdredacteur. Bert van der Stoel nam zijn taak waar. Als auditor woonde de vice-voorzitter politiek de redactievergaderingen bij.

ORGANISATIE

Om de politieke doelstellingen van de J.O.V.D. zo optimaal mogelijk te kunnen realiseren is het van fundamenteel belang dat haar organisatie goed geregeld is. In het verleden is er niet immer die aandacht aan besteed die nodig was. Dit jaar werd er gestart met een verzoek aan alle afdelings- en districtsbesturen of zij een verslag van hun activiteiten van het afgelopen jaar en een mogelijke opsomming van mogelijke activiteiten in dit verenigingsjaar de vice-voorzitter organisatie wilden doen toekomen, opdat zij een beter inzicht zou kunnen krijgen in het doen en laten van de afdelingen respectievelijk de districten. De medewerking viel echter tegen. Derhalve werd vervolgens gedacht aan een mogelijk andere opzet om de door het hoofdbestuur gewenste informatie toch te verkrijgen. Dit resulteerde in het opstellen van een enquête die eveneens aan de afdelingen en districten van de J.O.V.D. gericht was. De respons was nu wel groter en de verkregen informatie is door de vice-voorzitter organisatie verwerkt.

Een organisatie kan niet goed draaien zonder over voldoende financiële middelen te beschikken. In het vorige verenigingsjaar werden de vaste lasten van de vereniging (Driemaster, secretariaat, hoofdbestuur) door een te gering aantal leden en abonnees gedragen, hetgeen voortdurend structurele financiële moeilijkheden opleverde. Vandaar dat het hoofdbestuur hoge prioriteit stelde aan het uitbouwen van het leden- en abonneebestand, en aan advertentiewerving voor de Driemaster. Laatste heeft echter nog niet veel resultaat behaald. Het op het gewenste niveau brengen van het propagandapakket was een eerste vereiste. Tot het tegewoordige propagandamateriaal kan men rekenen:

- de verschillende nota's die dit jaar door de J.O.V.D. zijn uitgebracht
- stikers van de J.O.V.D.
- diverse exemplaren van de Driemaster
- de politieke resoluties die op diverse congressen zijn aangenomen
- het kernprogramma van de J.O.V.D.

Ook de diverse afdelingen hebben zelf enig propagandamateriaal samengesteld toegespitst op de afdeling zelf. Deze activiteiten juicht het hoofdbestuur toe.

Voor wat betreft de abonneewerving als mede de advertentiewerving voor de Driemaster heeft het hoofdbestuur twee formulieren ontworpen: één voor het verkrijgen van abonnees op de Driemaster en één voor het verkrijgen van advertenties.

Beide formulieren kunnen bij het algemeen secretariaat besteld worden.

De J.O.V.D. heeft haar contacten met de pers verder uitgebreid. Regelmatig verscheen de J.O.V.D. in de publiciteit met name naar aanleiding van onze congressen en de themadag, na het uitbrengen van diverse persverklaringen en nota's.

Het hoofdbestuur heeft eveneens geconstateerd dat ook de afdelingen en districten regelmatig in het nieuws zijn geweest, vooral in de regionale bladen. Heeft dit nu ook geleid tot ledenwinst?

Mede door het aanwezig zijn op politieke informatiemarkten in de

diverse steden tijdens de introductieweken op de universiteiten, door het intensiever deelnemen in faculteits- en universiteitsraden, door de al eerder vernoemde propaganda en publiciteit, is het ledental van onze vereniging aanmerkelijk gestegen. Tevens zijn er een aantal nieuwe afdelingen opgericht, te weten:

- afdeling Bilthoven 20-11-1975
- afdeling Nijenrode jan. 1976
- afdeling Den Helder 2- 2-1976
- afdeling Drachten 13- 4-1976
- afdeling Alkmaar 7- 5-1976
- afdeling Amersfoort 21- 5-1976

Pogingen zijn ondernomen om een afdeling Breda op te richten. De interesse voor deze afdeling bleek echter te gering om tot een oprichting over te gaan. Hetzelfde was in Deventer het geval. Er zullen echter nieuwe pogingen ondernomen gaan worden, om een afdeling Breda en Deventer op te richten.

Tevens is een begin gemaakt met de oprichting van een J.O.V.D.-afdeling in Delft, Loenen en Zevenaar. In het Westland hadden wij ook gehoopt een start te maken, maar ook daar blijkt het op dit moment nog niet haalbaar.

Uit gegevens, verkregen uit de enquête die we in mei aan de V.V.D.-afdelingen zonder een J.O.V.D.-afdeling hebben verstuurd, met het oog op een mogelijke oprichting van J.O.V.D.-afdelingen, kunnen we op dit moment - de enquêtes komen nog steeds binnen - concluderen dat wij in Ede, Gouda, Waalwijk e.o. een begin kunnen gaan maken met een mogelijke oprichting. In Boskoop, Heerlen, Terneuzen en Sas van Gent moet de haalbaarheid nog onderzocht worden.

Voor het district Noord en de afdeling Meppel was het een belangrijk jaar daar zij op 22 november, respectievelijk 31 januari hun 25-jarig bestaan vierden. Tevens hield op 31 januari district Oost haar districtsdag met als thema de jeugdwerkloosheid.

Met de bestaande J.O.V.D.-afdelingen gaat het over het geheel genomen redelijk tot zeer goed. We blijven echter werken aan het sterker maken van alle afdelingen daar dit de J.O.V.D. in zijn geheel krachtiger zal maken. Uit de vraagbaak zijn de volgende afdelingen gehaald: Enschede, 's-Hertogenbosch, Hoogeveen, Ommen en Hardenberg.

RAAD VAN BEROEP

In het verenigingsjaar werden door de Raad van Beroep geen zaken behandeld.

LUSTRA

Op 22 november 1975 vierde het district Noord zijn lustrum. Nadat in een debat over het liberalisme mr. D.U. Stikker, mevr. mr. A. Goudsmit en H.H. Jacobse het woord hadden gevoerd, voerden afdelingen, districten en hoofdbestuur tijdens het traditionele feest een cabaret op. Op 31 januari 1976 vierde de afdeling Meppel e.o. het 25-jarig bestaan. Tijdens de vergadering sprak ons erelid mr. W.J. Geertsema de lustrumrede uit over het onderwerp "Het liberalisme in de komende 25 jaar".

COMMISSIESCommissie uitwerking kernprogramma

De commissie uitwerking kernprogramma was belast met het redigeren van de vorig jaar aanvaarde amendementen op het kernprogramma. De vier overgebleven leden van de commissie (Frouwke de Boer, Bert van der Stoel, Johan Renkes en Allard Tamsma) werkten zich door de schier onafzienbare stapel heen.

Commissie liberalisme

Ter voorbereiding van het jaarcongres te Ellecom stelde het hoofdbestuur de commissie liberalisme in. Wegens tijdgebrek op het jaarcongres werd de discussie over de door deze commissie opgestelde resolutie afgerond te Ede.

Commissie ondernemingsdemocratisering

Ter voorbereiding van het wintercongres werd door de commissie ondernemingsdemocratisering in samenwerking met de vice-voorzitter politiek een resolutie opgesteld.

Commissie sociale politiek

Ter voorbereiding van het zomercongres werd door de commissie sociale politiek in samenwerking met de vice-voorzitter politiek een resolutie opgesteld.

Landbouwcommissie

De vorig jaar opgerichte landbouwcommissie heeft dit jaar gewerkt aan het opstellen van een nota naar aanleiding van de kabinetsplannen inzake de grondpolitiek. Deze nota zal binnenkort worden gepubliceerd. Tevens werd door landbouwcommissie en hoofdbestuur een verklaring uitgegeven over magere melkpoeder.

C.R.M.-SUBSIDIE

In het achter ons liggende verenigingsjaar kon eindelijk een begin worden gemaakt met de uitvoering van het door het ministerie van C.R.M. gesubsidieerde politiek jongerenwerk. Jarenlang was reeds via het Politiek Jongeren Kontakt (vroeger N.P.J.C.R.) aangedrongen op subsidiëring van deze werksoort, waar de politieke jongerenorganisaties en dus ook de J.O.V.D. zich mee bezig houden.

Vanaf 1 januari 1976 is het als een experiment van drie jaar subsidiabel gesteld, met als voorwaarde dat de politieke jongerenorganisaties aangewezen moesten worden door een in de Tweede Kamer zittende politieke partij om als uitvoerende organisatie in aanmerking te kunnen komen.

Het voldoen aan de met de C.R.M.-subsidie verbonden voorwaarden en de daadwerkelijke vormgeving aan de uitvoering van het gesubsidieerde politiek jongerenwerk heeft het afgelopen jaar veel beslag gelegd op de werkzaamheden van het hoofdbestuur.

Er werden onderhandelingen en besprekingen gevoerd met het D.B. van de V.V.D., het ministerie van C.R.M. en het Politiek Jongeren Kontakt. Eind april kon de sluitende begroting bij het ministerie worden ingediend en in juni ging de wervings-en selectieprocedure

voor de aan te stellen adjunct-secretaresse van start, hetgeen resulteerde in het per 1 september aanstellen van Riëtte Hoffstedde als adjunct-secretaresse.

Naarstig werd in die tijd ook gezocht naar geschikte huisvesting. De aan de normale subsidie van de V.V.D. gekoppelde eisen hebben ons er toe gebracht voorlopig onderdak te vinden in het pand van de Prof. Mr. B.M. Teldersstichting, het wetenschappelijk bureau van de V.V.D..

Inmiddels zijn wij druk doende het secretariaat van de J.O.V.D. enigszins op poten te zetten en om in samenwerking met de afdelingen en districten een aantal concrete activiteiten te organiseren, zodat de leden van de J.O.V.D. nog dit jaar de vruchten van de C.R.M.-subsidie kunnen plukken.

DINNENLANDSE CONTACTEN

Op 16 januari had het hoofdbestuur een zeer boeiende gedachtenwisseling met erevoorzitter drs. H.A. Korthals.

Op 8 maart, 23 april en 18 oktober had een delegatie van het hoofdbestuur een gesprek met het dagelijks bestuur van de V.V.D.

Op 9 maart wisselde een delegatie van het hoofdbestuur van gedachte over actuele politieke vraagstukken met de heren Wiegel en van Riel.

Op 23 juni vond een gesprek plaats met een delegatie van het hoofdbestuur van de L.S.V.N..

In de loop van het jaar werden nog gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van de liberale omroepen de Nieuwe Kiezers Werkgroep. Tijdens talrijke bijeenkomsten werden gesprekken gevoerd met individuele Kamerleden.

INTERNATIONALE CONTACTEN

Konden we in het vorig jaarverslag vermelden dat de J.O.V.D. alle internationale banden had hersteld, het per 1 november 1975 fungeren van onze oud-voorzitter Ed Nijpels maakte het in dit verenigingsjaar mogelijk als Internationaal Secretaris de herstelde contacten te consolideren en verder uit te bouwen.

De ervaringen in het afgelopen verenigingsjaar hebben inderdaad duidelijk gemaakt dat het hebben van een centrale man voor het internationale werk, onontbeerlijk is.

De wijze van opzet van het Internationaal Secretariaat van de J.O.V.D. ondervond regelmatig belangstelling van andere politieke jongerenorganisaties, hetgeen het hoofdbestuur uiteraard stimuleerde door te gaan op de ingeslagen weg.

De registratie-formulieren internationale contacten leverden het hoofdbestuur een pool op, die het mogelijk maakte snel en adequaat te reageren op verzoeken om uitwisselingen, bijwonen van seminars e.d.. Vervelend was dat een aantal mensen zich opgaf voor dergelijke bijeenkomsten maar op het laatste moment niet kwam opdagen, waardoor alle moeite van onze zijde voor niets was gedaan.

Verder dient ook nog vermeld te worden dat ons inziens nog te weinig J.O.V.D.'ers gebruik maken van de vele mogelijkheden die dit jaar bestonden om naar het buitenland te gaan. Debet is hieraan hoogstwaarschijnlijk het feit dat het H.B.-mededelingenblad te weinig wordt doorspeeld naar de leden. Het hoofdbestuur zal zich het komende jaar bezinnen over deze gang van zaken, in het bijzon-

der in verband met de internationale contacten.

Voor een goed begrip over de positie van onze organisatie, is het nodig te vermelden in welke organisaties de J.O.V.D. participeert.

1. European Federation of Liberal and Radical Youth (13 Europese landen)
2. World Federation of Liberal and Radical Youth (13 Europese landen plus Israël en Canada)
3. European Democrat. Students (19 Europese landen) In deze organisatie heeft de J.O.V.D. de waarnemers-status.

Verder functioneren binnen Nederland nog:

1. het N.K.I.J., Nederlands Comité voor Internationaal Jongerenwer, een organisatie die de internationale contacten van zo'n dertig politieke en niet-politieke jongerenorganisaties coördineert en een soort service-bureau vormt.
2. de W.I.C., de Werkgroep Internationale Contacten van het Politiek Jongeren Kontakt. De W.I.C. coördineert de internationale contacten van de politieke jongerenorganisaties en neemt initiatieven op het gebied van uitwisselingen, e.d..

EFLRY en WFLRY

Onze activiteiten binnen deze organisaties hebben zich het afgelopen jaar in het bijzonder gericht op het tot standbrengen van de federatie van liberale jongerenorganisaties binnen de E.E.G.. Deze zaak, waarvoor de laatste jaren vooral de (Belgische) P.V.V.-jongeren en de J.O.V.D. zich hebben ingespannen, kreeg zijn grote impuls dit jaar tijdens een door P.V.V.-jongeren, Jeunesse Démocratique Luxembourgeoise en J.O.V.D. georganiseerd seminar in Brussel en een EFLRY-bijeenkomst in Great Yarmouth. Op een vervolg-bijeenkomst in Luxemburg werd definitief besloten tot het oprichten van zo'n federatie, welk gebeuren nu zijn officiële beslag gaat krijgen in november a.s.. De nieuwe federatie, de LYMEC (Liberal and Radical Youth Movement of the European Community) zal als een regionaal orgaan van de EFLRY gaan functioneren en zal tevens de gekwalificeerde (jongeren) zetel in het bestuur van de federatie van Europese Liberale Partijen gaan bezetten. De vice-voorzitter politiek werd in Luxemburg gekozen tot secretaris-generaal van het voorlopig bestuur van de LYMEC. Op zijn uitnodiging vond de eerste vergadering van dit bestuur in augustus in Amsterdam plaats. Op zijn initiatief zal ook het eerste officiële LYMEC-congres in Nederland plaats vinden en wel in Den Haag.

Het J.O.V.D. / P.V.V. / J.D.L.-seminar in Brussel werd bezocht door onze vice-voorzitter organisatie, vice-voorzitter politiek en Internationaal Secretaris. De EFLRY-bijeenkomst in Great Yarmouth, dat gekoppeld was aan een congres van de Young Liberals en de Liberal Students werd bijgewoond door de vice-voorzitter politiek en de vice-voorzitter organisatie. De bijeenkomst van de negen liberale jongerenorganisaties binnen de E.E.G. werd bijgewoond door onze vice-voorzitter politiek. Bert van der Stoel bezocht het WFLRY-congres in Luxemburg. Onze vice-voorzitter organisatie woonde het EFLRY-congres in Berlijn bij. Verder vonden er frequente contacten plaats tussen J.O.V.D. en P.V.V.-jongeren over allerhande contacten.

EDS

Deze organisatie omvat liberale, conservatieve en christen-democratische jongeren-en studentenorganisaties. De EDS organiseerde ook dit jaar een groot aantal congressen, seminars e.d.. Aan een trainingscursus in Brussel zou door drie J.O.V.D.'ers deelgenomen worden die jammer genoeg op het laatste moment verhinderd waren. Onze internationaal secretaris bezocht de Annual Conference in Athene. Overigens heeft het hoofdbestuur voor het eind van 1976 een gesprek gepland met enkele leden van het EDS-bureau om van gedachten te wisselen over de J.O.V.D.-positie binnen de EDS.

NKIJ

Naast een groot aantal uitwisselingen, seminars e.d. die het NKIJ organiseerde, werd dit jaar veel tijd besteed aan de herstructurering van deze organisatie. Standpunt van de J.O.V.D. en ook van de andere politieke jongerenorganisaties is, dat zij behoefte hebben aan een organisatie die coördineert, organiseert en het centrale punt vormt voor buitenlandse organisaties. Aan standpuntbepaling van de zijde van het NKIJ bestaat bij ons geen behoefte. De veranderde subsidiecriteria van C.R.M. maakt het bestaan van het NKIJ in zijn huidige vorm onzeker. Daarnaast bestaan er bij C.R.M., zoals die ook bij ons bestaan, bezwaren tegen de eenzijdige opstelling van het NKIJ in tal van zaken. Zo heeft bijvoorbeeld de J.O.V.D. zich eind vorig jaar gedistancieerd van een gelukstelergram dat de NKIJ-staf stuurde naar de M.P.L.A.. Onze internationaal secretaris vertegenwoordigde de J.O.V.D. in het Algemeen Bestuur en in het Dagelijks Bestuur. Robert Pollman Tuin en Bert Kramer namen deel aan een NKIJ-conferentie met als onderwerp "Balans en perspectieven van de Conferentie over Europese Veiligheid en Samenwerking". Constance Mullens, Bert Kramer en Kees Nederlof werden opgenomen in de NKIJ-delegatie naar de All European Youth Meeting in Warschau.

WIC

In dit orgaan van het Politiek Jongeren Kontakt worden de specifieke problemen van de politieke jongerenorganisaties op internationaal terrein besproken. De secretaris-staffunctionaris van het P.J.K., benevens een stafmedewerker van het NKIJ zijn in de groep vertegenwoordigd, naast vertegenwoordigers van de diverse politieke jongerenorganisaties. Voor de J.O.V.D. heeft onze internationaal secretaris zitting in de WIC. Begin november 1975 vond in het kader van de WIC een uitwisseling plaats van P.P.R., F.J.G. en J.O.V.D. met de Young Conservatives, Young Labor en Young Liberals; René Olthof, Kees Nederlof en onze vice-voorzitter politiek namen voor de J.O.V.D. hieraan deel. In mei 1976 brachten de Engelsen een tegenbezoek aan ons land, waarbij van onze zijde betrokken waren Ardwin Lantain, Bert van der Stoel, de vice-voorzitter organisatie, de vice-voorzitter politiek en de internationaal secretaris. Met ingang van 1 augustus kreeg de WIC de bevoegdheid om gelden, bestemd voor de internationale contacten van de P.J.K.-organisaties onder de politieke jongerenorganisaties te verdelen.

ANDERE INTERNATIONALE CONTACTEN

Onze algemeen secretaris, Peter Vrijsen, bracht bezoeken aan Australië en Canada. Hij had in die landen een aantal interessante ontmoetingen met liberale leiders en vertegenwoordigers van de liberale jongerenorganisaties. Dankzij de activiteiten van onze algemeen secretaris werden er contacten gelegd tussen de WFLRY en de Australische Young Liberals.

Bert van der Stoel vertegenwoordigde de J.O.V.D. op een Europa-seminar in Rome.

Onze vice-voorzitter organisatie en onze internationaal secretaris vertegenwoordigden de J.O.V.D. op het congres van de Belgische Liberale Studenten te Brussel.

Een seminar in Otzenhausen over Europese Eenwording moest aanvankelijk afgezegd worden omdat de J.O.V.D. in de drukke tentamentimes geen 15 man op de been kon brengen. Toen later dit seminar met een andere "bemanning" toch doorging, heeft de J.O.V.D. Bert van der Stoel gestuurd als waarnemer.

Een Europa-conferentie van de Jeunes Giscardiens kon op het laatste moment niet bijgewoond worden door onze vice-voorzitter politiek en Ad de Laet, omdat de griep beiden velde.

Ad de Laet, de vice-voorzitter politiek en de internationaal secretaris woonden de voorbereidingsbijeenkomst van de Liberale Internationale Groep Nederland en gedeelten van het congres van de Liberale Internationale te Brussel bij. Tevens bezochten zij een congres van de WFLRY dat gelijktijdig plaats vond.

Onze Vice-voorzitter politiek en onze internationaal secretaris bezochten een congres van de Federatie van Liberale groeperingen dat handelde over de gemeentelijke democratie.

In augustus vonden voorbereidingen plaats van uitwisselingen die in het voorjaar van 1977 georganiseerd zullen worden met liberale jongeren organisaties in Italië, Frankrijk en Engeland.

ARJOS, CHJO en KVPJG

In maart 1976 deed het hoofdbestuur de besturen van ARJOS, CHJO en KVPJG een brief toekomen waarin het voorstelde gezamenlijk een commissie in het leven te roepen. Deze commissie zou moeten onderzoeken in hoeverre een herstel van de confessioneel-liberale samenwerking na de verkiezingen mogelijk en gewenst is, welke politieke verschillen er tussen de diverse partijen bestaan en hoe deze verschillen overbrugd zouden kunnen worden. Door interne reorganisatie van CHJO en KVPJG heeft dit gesprek nog niet plaats kunnen hebben. Er wordt naar gestreefd het op korte termijn alsnog te houden.

POLITIEK JONGEREN KONTAKT.

Met het P.J.K. bestonden ook dit jaar uitstekende contacten. Naast de door het hoofdbestuur op hoge prijs gestelde bemiddeling bij het verkrijgen van de C.R.M.-subsidie, verschaftte het P.J.K. ook enige malen ruimte voor het houden van een vergadering, en fungeerde het zelfs éénmaal als slaappleats voor het hoofdbestuur. De vice-voorzitter politiek vertegenwoordigde de J.O.V.D. in het

bestuur van het P.J.K.. Binnen het P.J.K. had hij bovendien zitting in een tweetal werkgroepen, te weten één over de herstructurering van het NKIJ en één over verkiezingsactiviteiten. Door hem werd een drietal verklaringen ingediend. Eén betrof de uitslatingen van een P.v.d.A.-delegatie na terugkeer van een bezoek aan de D.D.R.. Deze verklaring haalde het niet door tegenstemmen van alle linkse organisaties. De petitie over India werd ondersteund door ARJOS, CHJO en DS'70. Een verklaring over Harm Dost werd ondersteund door alle organisaties behalve DS'70.

Voor de J.O.V.D. had de internationaal secretaris zitting in de Werkgroep Internationale Contacten van het P.J.K., die onder meer de uitwisseling met de Engelsen heeft helpen organiseren. Van de V.N.-werkgroep maakte Kees Nederlof deel uit. Deze werkgroep van het P.J.K. is belast met de begeleiding van het V.N.-project, via hetwelk ieder jaar een jongere wordt uitgezonden naar de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Kees Nederlof was dit jaar reservekandidaat.

Alle Driemasterabonnees kregen voor de themadag over mensenrechten een door het P.J.K. vervaardigde V.N.-krant over mensenrechten. Hans Pot, directeur-secretaris van het P.J.K. woonde de themadag bij.

's-Gravenhage, 13 oktober 1976

P.J.J.F. Vrijzen,
Algemeen Secretaris.